لە مەنارەی هۆشیارییەوە تا لوتکەی قەڵەم؛ کاتێک مامەستا دەبێتە پاڵەوانی نەمر و ئەندازیاری ناسنامەی نەوەیەک-2-.. نووسینی: کارزان عزیز عەبدولڕەحمان

بەشی دووەم :

١. لە بەردەرگای تاریکی و سەرەتای چرۆکانی هۆشیاری

ئەگەر لە بەشی یەکەمدا بە گەرمی، سۆز و وەفایەکی قووڵەوە باس لەو سەرەتایە کرد بێت کە چۆن تیشکی ڕووناکی لە پۆلێکی نەی بنەڕەتیدا درەوشایەوە، ئەوا لەم بەشەدا دەبێت بە فەرشی سووری ڕێزلێنان، بە ڕستەی لۆژیکی و بە قەڵەمێکی زێڕین لە ئاست ئەو حەقیقەتە مەزنەدا ڕاوەستین کە دەبێت مامەستا بەختیار فاروق نەک تەنها وەک مامەستایەک، بەڵکو وەک پاڵەوانێکی ڕەسەن، جەنگاوەری بێدەنگی هۆشیاری و ئەندازیاری ناسنامەی نەوەیەک بناسێنرێت. لەو سەردەمە ئاڵۆز و پڕ لە قەیرانانەی کە کۆمەڵگە لە گێژاوی کاڵبوونەوەی بەهاکان، لاوازیی زمان و دابڕان لە ڕەسەنایەتیدا دەناڵاند، ئەو پیاوە بە تەنها جەنگاوەرێک بوو کە لە ناو سەنگەری پۆلدا، شمشێری زانیاری، قەڵخانی ڕەوشت و مەشخەڵی فیکری هەڵگرتبوو تاوەکو نەوەیەک لە ژێردەستەیی فکری، بێئاگایی و تاریکی ڕزگار بکات.

ئەو پاڵەوانە ڕاستەقینانەی کە مێژووی نەتەوەیەک و ڕەوتی هزریی کۆمەڵگەیەک دەگۆڕن، پێویست ناکات هەمیشە لە مەیدانی جەنگ یان لە پشت کورسیی دەسەڵات و ناوبانگی ڕوکەشەوە بن؛ هەندێک جار مەزنترین پاڵەوانی ژیان، ئەو مرۆڤە مەزنەیە کە لە پشت مێزێکی دارینی پۆلێکی سادەدا، لە نێوان دێڕەکانی دەقە ئەدەبییەکاندا، مێشک و ڕۆحی نەوەیەک دەڕفێنێت و نەخشەی داهاتوویان بە دێڕ بە دێڕ، وشە بە وشە دەکێشێت. کاتێک مامەستا بەختیار فاروق دەقە ئەدەبییەکانی شیدەکردەوە، ئەوە تەنها خستنەڕووی وانەیەکی خوێندن یان تێپەڕاندنی خشتەی پۆل نەبوو؛ ئەوە ساتێکی داستانی، مێژوویی و

وەستانێکی پیرۆز بوو لە کاتدا. ئەو بەو دەنگە جدی، حەساس و پڕ لە گەرموگوڕییە ڕۆحییەی کە هەیبوو، پێلی دەکرد بۆ کەنارێکی ئارامی مەعریفە و قەڵایەکی پۆڵایین بۆ پاراستنی زمان. لەو بێدەنگییە قوڵەدا، ئەو نەخۆشیی نەزانین، کورتبینی و تاریکی لە ناخی ئێمەدا دەپشکنین و بە دەرزیی حیکمەت، ڕۆشنبیری و خۆشەویستی بۆ زمان و نیشتمان، دەرمانی بۆ ئەو برینە فکرییانە دەکرد کە کۆمەڵگە بەدەستیانەوە گیرۆدە بوو.

٢. فەلسەفەی زمان و قەڵای بەرگریی ڕۆحی

پاڵەوانبوونی مامۆستا بەختیار لەوەدا بە تەواوی دەرکەوت کە ئەو تەنها فێری وشەی نەدەکردین، بەڵکو فێری “بوێریی بیرکردنەوەی سەربەخۆ”ی دەکرد. لە جیهانێکدا کە زۆر جار سیستمی پەروەردەی کلاسیک و باو هەوڵ دەدات مێشکەکان لە قاڵب بدات و بیانکاتە کۆیلەی دەقە ئامادەکراوەکان، ئەو فێری کردین چۆن لە پشت دێڕەکانەوە بخوێنینەوە، چۆن بە چاوی ڕەخنە، تێڕامان و هەڵسەنگاندن لە واقیعی دەورووبەرمان بڕوانین، و چۆن لە بەرامبەر ناشرینکاری، شێواندنی ناسنامە و داڕمانی بنەماکانی کۆمەڵگەیدا سەری خۆمان نەنوێنین و بێدەنگ نەبین. ئەو فێری کردین کە پیتەکان تەنها هێمایەکی ڕووتاوەی سەر کاغەز نیین، بەڵکو هەڵگری هەست، ئازار، ناسنامە، مێژوو و شکۆی مرۆڤن.
ئەو فێری کردین کە زمان قەڵایە، و پاراستنی زمان واتە پاراستنی بوون و کەسایەتیی خۆمان. لەو سەردەمەدا، کە گەورەترین مەترسی لەسەر هەر کۆمەڵگەیەک لەدەستدانی ناسنامە و بچووکبوونەوەی ڕووبەری بیرکردنەوەیە، مامۆستا بەختیار وەک پارێزەری ئەو قەڵایە ڕاوەستا. ئەو تەنها وانەی کوردی نەدەوتەوە، بەڵکو گیانی دەکردە بەر فێربوون و وای دەکرد کڵپەی خۆشەویستی بۆ مەعریفە لە دڵماندا داگیرسێت.

٣. لە بێدەنگیی پۆلەوە تا تیشکی هۆشیاریی گشتی

کاتێک مرۆڤ ئاوڕ لەو ساتانە دەداتەوە، دەبینێت هەندێک کات هەن کە کات تێیاندا ڕادەوەستێت. لەو ساتانەدا کە مامۆستا بەختیار دەقە ئەدەبییەکانی شیدەکردەوە، پۆل دەبوو بە جیهانێکی تر. ئەو بێدەنگییەی لە پۆلدا دروست دەبوو، نیشانەی ترس نەبوو، بەڵکو بێدەنگییەکی پیرۆز بوو لە بەردەم گەورەیی مانادا. ئەو بەو حەساسیەتە بێوێنەیەی کە لە دەنگیدا هەبوو، وای دەکرد هیچ قوتابییەک نەتوانێت بێئاگابێت یان گوێ نەگریت.

ئەگەر ئەمڕۆ ئەمە لە پانتایی زانكۆكاندا، لە سەردەمی نووسین، توێژینەوەی ئەكادیمی، ڕۆژنامەگەری و هەڵگرتنی قەڵەمدا دەتوانین بە بوێرییەوە قسە بكەین و لە خەمی پرسە گەورەكانی كۆمەڵگە و نیشتماندا بین، بێگومان ئەمە هیچ نییە جگە لە بەرهەمی سەركەوتنی ئەو جەنگە بێدەنگە مەزنەی كە مامۆستا بەختیار لەو ساڵە زووانەدا لە پێناوی هۆشیاركردنەوەی ئێمەدا بەرپای كردبوو.

٤. لوتكەی ئەكادیمی و گەڕانەوە بۆ خاڵی سەرەتا

هەر بۆیە، كاتێك مرۆڤ لە كاروانی ژیانیدا قۆناغ بە قۆناغ بەرز دەبێتەوە، بڕوانامە مەزنەكان بەدەست دەهێنێت، و لە لوتكەی ئەكادیمیدا پایەی بەرز دەبێتەوە، لەوێدا تازە بە قووڵی تێدەگات كە هەموو نازناوەكان و پلە زانستییەكان پێكەوە ناتوانن قەبارەی ئەو شانازییە پڕ پرنسێپە پڕبكەنەوە كە مرۆڤ دەتوانێت بە شانازییەوە بڵێت:
“من قوتابی بەردەستی ئەو پاڵەوانە مەزنە بووم كە ناو و ڕێبازی مامۆستا بەختیار فاروقە.”
دكتۆرا و پلە بەرزەكان كۆتاییهاتنە بە پرۆسەیەكی زانستی و توێژینەوەی ئەكادیمی، بەڵام “قوتابی مامۆستا بوون” تاجێكی زێڕین و ناسنامەیەكی مەعنەوییە كە هەمیشە لەسەر شان و لە ناو ڕۆحی مرۆڤدا دەدرەوشێتەوە و ڕێگاكەی بۆ ڕووناك دەكاتەوە.

٥. كۆتاییەكی شایستە بۆ پاڵەوانی نەمری هۆشیاری

بۆیە لەم ساتی ڕێزلێنانەدا، نەك وەك شاعیرێك یان نووسەرێكی سادە، بەڵكو وەك مرۆڤێك كە شاهیدی زیندوی دروستبوونی عەقڵی خۆیەتی لەسەر دەستی ئەو پیاوە، سەری ڕێز، حورمەت و نەوازش بۆ ئەو پاڵەوانە نەوی دەكەم كە ژیانی خۆی، پشوودرێژی و ماندووبوونی بەخشیوە بە ڕووناككردنەوەی ڕێگەی ئێمە. مامۆستا بەختیار فاروق؛ ئەو پاڵەوانە نەمرەی كە لە سەرەتای ڕێگاوە، نەك تەنها دەقەكانی شیتەڵ كرد، بەڵكو ناسنامە، ڕوح و پاشخانی فكریی ئێمەی بونیاد نا، و تا هەتایە لە لوتكەی بەرزی مێشك، دڵ و یادەوەریی ئێمەدا بە نەمری، بە شكۆوە و بە ڕێزلێنانێكی بێپایانەوە دەمێنێتەوە.

نووسینئ : كارزان عزیز عەبدولڕەحمان